Een dorp zonder school? Niet in Griendtsveen

Buitenlokaal Griendtsveen

Door: **Bouwstenen**

De telefoon gaat. Renée Savelkoul belt Anne-Will Jacobs. "Begrijp ik dat ze de school in het dorp willen sluiten? Dat kán toch niet?" Het is 2022.

Renée woont dan nog in Utrecht. "We hadden net een huis in Griendtsveen gekocht. We woonden er nog niet eens. Met ons gezin wilden we in een dorp wonen, dicht bij de natuur, met meer ruimte voor de kinderen en een school in de buurt."

Voortbestaan onder druk

Anne-Will Jacobs is op dat moment nog teamleider op een school in Horst, Noord-Limburg, lid van de Dorpsraad van Griendtsveen en benaderd als adviseur van de medezeggenschapsraad van de school. Haar kinderen gaan in Griendtsveen naar de basisschool. "Het was niet de eerste keer dat de school met sluiting werd bedreigd. In 2018 was dat ook het geval. Er waren volgens het bestuur te weinig leerlingen om de kwaliteit van het onderwijs te kunnen waarborgen. We wisten de sluiting toen te voorkomen. De toenmalige bestuurder was door het proces juist gecharmeerd van de betrokkenheid van ouders en het dorp om de school te

Anne-Will Jacobs

behouden. De afspraak toen was dat er in de toekomst jaarlijks gekeken zou worden naar kwaliteit en minder naar aantallen. Toen kwam corona en een bestuurswissel en stond opnieuw het voortbestaan van de school onder druk. Maar ik kon me niet voorstellen dat de schoolsluiting door zou gaan. Griendtsveen zonder school is onvoorstelbaar."

(On)mogelijke overdracht?

Na een proces achter de schermen tussen de medezeggenschapsraad (MR) en het bestuur – waarbij niemand iets naar buiten mocht brengen – mocht het bericht in maart 2022 eindelijk naar buiten en volgde het bewuste telefoontje. Renée en Anne-Will spraken elkaar en Renée gaf aan er alles aan te willen doen om de school open te houden. Er volgden ouderavonden en een onderzoek naar mogelijkheden om de school voort te laten bestaan.

> Er bleef geen enkel bestuur over

Anne-Will: "Als eerste werden er gesprekken gevoerd met andere bestaande schoolbesturen voor een mogelijke overname. Het was duidelijk dat het huidige bestuur echt niet meer verder wilde. Uit deze gesprekken kwamen drie besturen naar voren die na wilden denken over een overname, maar uiteindelijk bleef er geen enkel bestaand bestuur over." Renée: "Ik heb dit proces van de zijlijn gevolgd. Ik was tot alles bereid, zelfs tot omscholen tot bijvoorbeeld onderwijsassistent, als dit zou helpen. Alles om de school te behouden."

Eigen onderwijsbestuur

In oktober 2022 leek het voortbestaan van de school uitzichtloos. Anne-Will: "We waren toen als MR en adviseurs weer gedwongen tot zwijgplicht en wisten als enige dat alle besturen zich hadden teruggetrokken. Dat was erg pittig, we zaten in zak en as. Toen hebben we als een soort laatste strohalm alle externe betrokkenen, juristen en bestuurders van andere schoolbesturen nog eens gebeld om te kijken of ze toch iets voor ons konden betekenen. En daar kwam het lichtpuntje: een bestuurder gaf ons de tip om het zelf te gaan doen. Dit hadden we al eens onderzocht, maar met de kleine aantallen van onze school konden we geen nieuwe school stichten. 'Nee', zei hij, 'geen school stichten, maar een eigen onderwijsbestuur stichten.'"

Veel inzet, hard werken

Renée: "Op de ouderavond waarop dit als mogelijke scenario werd gepresenteerd heb ik samen met andere ouders besloten me daar vol voor in te zetten. Dit ondanks dat verschillende onderwijsjuristen tegen de MR hadden gezegd dat de kans op slagen erg klein was. Er volgde een proces van bellen, onderzoeken, uitzoeken, netwerken en ontzettend hard werken. Niemand had dit ooit op deze manier gedaan, dus we moesten het echt zelf uitvinden. We probeerden in overleg te komen met het bestuur dat de school wilde sluiten. Dit bestuur kreeg pas echt vertrouwen in de mogelijkheid dat het nieuwe bestuur in oprichting het zou gaan overnemen toen Sjef Berkers, een ervaren onderwijsbestuurder die net met pensioen was, aansloot. Op 9 februari 2023 werd SPO, Stichting Primair Onderwijs, Griendtsveen opgericht. Daarmee werden we officieel een overnamekandidaat, konden we in gesprek over het vormgeven van de bestuursovername en werd ik samen met Sjef bestuurder van de school."

Het dorp viert feest

Anne-Will: "Ik vergeet nooit meer dat we op 14 april 2023 op het schoolplein stonden en samen met ouders, kinderen en dorpsgenoten vierden dat de school definitief vanaf 1 augustus 2023 overgedragen zou worden aan SPO Griendtsveen. De fanfare van het dorp kwam een serenade brengen en we hebben meer dan één traantje weggepinkt. Een jaar later vierden we het eenjarig bestaan van SPO Griendtsveen

Renée Savelkoul

met de première van de documentaire 'Dorp zonder school' die BNNVARA samen met D2D Media maakte over ons proces. Een kers op de taart na ontzettend hard werken."

Goede basis voor kwaliteit

Nu, drie jaar later, telt de school 51 kinderen en draait het goed. Renée: "Volgens de prognoses die door het toenmalige bestuur werden gebruikt, zou de school op dit moment op ongeveer veertig leerlingen zitten – wat trouwens nog altijd zeventien boven onze opheffingsnorm van 23 is. Maar het tegendeel is waar, we groeien juist! De omvang van de school is totaal irrelevant voor de kwaliteit van het onderwijs. Ik ken geen onderzoek waarin die relatie wordt aangetoond. Bij ons is de sfeer zo goed, dat voel je meteen als je binnenkomt. Die sfeer en kleinschaligheid is een hele goede basis voor de kinderen om te leren en voor de school om het beste uit de kinderen naar boven te halen. Dat vraagt wel aandacht en dat krijgen ze ook bij ons."

Grote belangstelling voor klein

Anne-Will is destijds van Horst naar de school in Griendtsveen gegaan. Van incidentele vervanging werd zij 2,5 dag leerkracht van de kleuters. Het is haar laatste jaar als leerkracht daar. "Op de vacature voor mijn vervanger kwamen meer dan twaalf brieven, wat voor zo'n kleine school best veel is. Zo'n school is aantrekkelijk, niet alleen voor kinderen, ook voor docenten."

> "Het vak burgerschap doen we de hele dag

Deel van de gemeenschap

Anne-Will: "Inclusie is ook zo'n dingetje. We hebben hier in Griendtsveen in geen 25 jaar een kindje doorverwezen naar het speciaal onderwijs. We vangen ze gewoon hier op school in het dorp op. En als er een kindje wordt geboren dat een speciale voorziening nodig heeft, hebben we vier jaar de tijd ons daarop voor te bereiden. Het vak burgerschap doen we de hele dag, met elkaar. We zijn als school onderdeel van de gemeenschap. Laatst was er een dame van negentig die vroeger graag juf was geworden, maar dat was er nooit van gekomen. Die komt dan gewoon af en toe meedraaien op school en de kinderen genieten van de aandacht en haar mooie verhalen over vroeger. Dat is soms wel even wennen voor leerkrachten, want zo'n dame vraagt ook aandacht en praat soms voor haar beurt in de kring, maar ik heb niet de illusie dat we die nog kunnen opvoeden."

Tussenbestuur nodig

Hoewel de bestuurswissel gelukt was, was deze niet eenvoudig, vertelt Renée. "Je moet in korte tijd van alles doen waar je niet op voorbereid bent en geen verstand van hebt. Het zou handig zijn als daar iets voor komt. Een soort tussenbestuur dat tijdelijk de zaak oppakt totdat de gemeenschap zelf een bestuur heeft gevormd."

Zelf heeft ze hier nu nog geen tijd voor, want ze heeft ook nog andere dingen te doen. "Maar mensen die het bestuur van een school willen overnemen, mogen me altijd bellen en we kunnen ook zeker onze informatie delen." Ook Anne-Will is bereid haar ervaring te delen en zou dat graag doen in een netwerk waarbij kleine scholen elkaar vooruit helpen. Daar gaat ze zich het komende schooljaar mee bezig houden.

Toekomstbeeld

Heeft de school in Griendtsveen toekomst? Renée: "Zeker, maar er moet wel wat gebeuren met het gebouw. Daar is in veertig jaar niets aan gedaan, steeds omdat men geen toekomst voor de school zag. Het idee is om te verhuizen naar een locatie waar het gemeenschapshuis van Griendtsveen staat. We zijn hierover met elkaar in gesprek en we staan bovenaan in het integraal huisvestingsplan van de gemeente."

Over hoe de school er over tien jaar uitziet, heeft ze een duidelijk beeld. Zonder aarzeling: "Een fijne plek voor kinderen. Kinderen uit groep 7 en 8 staan 's morgens te koken voor de lunch. Er lopen dorpsgenoten binnen om te bewegen, knutselen, werken in de tuin en dat soort dingen." It takes a village to raise a child, maar het is net zo goed andersom. It takes a child to raise a village.

Meer weten over de bestuurswissel bij de school in Griendtsveen?

Vind meer informatie op de website van Bouwstenen voor Sociaal.

Meedoen in een kleine scholen netwerk

Ben jij bestuurder of op een andere manier betrokken bij een kleine school met minder dan 150 leerlingen en wil je ook op een eenvoudige manier kennis uitwisselen, hulp inroepen of samen optrekken om zaken onder de aandacht te brengen?

Meld je dan aan voor het kleine scholen netwerk.
Geen kosten.

Kleine basisscholen in Nederland

In Nederland staan 6.099 basisscholen, waarvan 162 kleiner dan 50 leerlingen, 1.011 kleiner dan 100 en 1.944 kleiner dan 150.

Bekijk hier de kaart met kleine basisscholen in Nederland.

De school in Griendtsveen